

KANNANOTTO
31.10.2007

Ministeri Kanerva
Ministeri Brax
Ministeri Häkämies
Ministeri Holmlund

Kansanedustajat, ministeriöt ja media

Kohti tasapainoisempaa kriisinhallintaa

Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta käydään tänä syksynä ja ensi keväänä laaja keskustelu. Tekeillä on uusi parlamentaarinen turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko, jonka valmistelu on käynnistynyt laajan turvallisuuskäsityksen pohjalta.

Näistä selonteosta on viimeisten vuosien aikana muodostunut tärkeä turvallisuus- ja puolustusratkaisujen perusdokumentti ja siksi sen sisällön olisi vastattava mahdollisimman kattavasti maamme kansainvälisiä sitoumuksia ja kansalaisten tahtoa.

Selonteossa olisi nyt korkea aika ottaa konkreettisesti esiin Suomen entistä vahvempi suuntautuminen siviilikriisinhallintaan. Tämä on myös EU:n tavoitteiden mukaista.

Puolustusvoimien ylin johto on julkisesti todennut, että aseiden ja muiden sotatarvikkeiden hintojen nopea kohoaminen ja omat pienenevät ikäluokkamme tekevät jatkossa nykymittaisen armeijan ylläpidon meille vaikeaksi.

Turvallisuuspolitiikan sotilas- ja siviilitoimintojen tasaisempi tukeminen ja laajan kriisinhallinnan yhteistyön kehittäminen on perusteltu myös tästä näkökulmasta.

Erilaisiin siviilikriisinhallinnan tehtäviin meillä on hyvät edellytykset. Suomen yli puoli vuosisataa jatkunut toiminta kansainvälisesti arvostettuna ja luotettuna rauhanturvaajana on luonut pohjaa siviilikriisinhallinnalle ja selkeyttänyt tarvetta siviilikriisinhallintaan eri puolella maailmaa.

Siviilikriisinhallinta tarvitsee resursseja

Jo edellisessä turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa vuodelta 2004 todettiin siviilikriisinhallinnan tarpeen ja merkityksen olevan kasvamassa. Tämä ei kuitenkaan näy valtioneuvoston uudessa budjettiesityksessä, jossa siviilikriisinhallinnan määrärahat ovat vuoden 2007 tasolla eli vain 15 miljoonaa euroa. Sotilaallisen kriisinhallinnan vastaavat määrärahat ovat sadan miljoonan tasoa.

Siviilikriisinhallintatehtävissä Suomi voisi hyödyntää korkeasti koulutettuja kansalaisiaan, niin miehiä kuin myös naisia, taloudellisesti ja tehokkaasti merkittäväällä tavalla ilman suuria väline- ja varustelukustannuksia. Nykyisellä budjettitasolla Suomi kykenee lähettämään vuositasolla vain 60–120 henkilöä näihin tehtäviin.

YK:n päätöslauselma edellyttää naisten vahvempaa roolia

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1325, koskien naisten laajempaa osallistumista sekä konfliktien ennaltaehkäisyyn että rauhanprosesseihin, on nyt aika ottaa osaksi turvallisuuspoliittista selontekoa. Suomi valmistelee ulkoministeriön johdolla parhaillaan ko. päätöslauselman kansallista toimintaohjelmaa, jonka tarkoituksena on viedä päätöslauselman vaatimukset suunnitelmallisesti ja konkreettisesti siviili- ja sotilaspuolen kriisinhallintatehtävien toteutukseen.

Päätöslauselman 1325 toimeenpano tarkoittaa naisten osallistumismahdollisuuksien vahvistamista; siviilikriisinhallintatehtävissä molempien sukupuolien toimiminen ja näkyminen konfliktialueilla on tilanteen rauhanomaiselle kehitykselle eduksi. Monet kulttuuriset seikat aiheuttavat lisäksi tilanteita, joissa miespuoliset kriisinhallitsijat eivät voi paikallisten naisten kanssa toimia.

Myös paikallisten naisten roolia konfliktien ennaltaehkäisyssä ja rauhanprosesseissa on vahvistettava. Koko mission menestyksellä toiminnalle on tärkeää, että kaikki kansanryhmät, mukaan lukien naiset, voivat sen täysin hyväksyä.

Suomen UNIFEMin vetämä kansalaisjärjestö- ja tutkijaverkosto 1325 toivoo Suomelta nyt aktiivista toimijuutta ja uusien aloitteiden tekoa naisten ja tyttöjen oikeuksien edistämiseksi kansainvälisten sopimusten mukaan niin siviili- kuin sotilaskriisinhallintapuolellakin.

On tärkeää, että jokainen Suomesta kriisinhallintatehtäviin lähtevä mies ja nainen ymmärtää kunnioittaa naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksia ja osaa herkistää korvansa heidän äänelleen. Päätöslauselman 1325 velvoitteet ulottuvat konfliktinehkäisystä ja rauhanneuvotteluista aina jälleenrakennusvaiheeseen. Eri ministeriöiden ja Kuopion kriisinhallintakeskuksen rekrytointi- ja koulutusosastoilla on tässä suuri haaste, johon vastaamiseen 1325-verkosto on valmis antamaan tukensa.

Suomella on mahdollisuus saavuttaa kokoaan suurempi painoarvo siviilikriisinhallinnassa toimimalla päätöslauselman 1325 sisältöjen – naisten oikeuksien, rauhan ja turvallisuuden edistämisen tehokkaana edelläkävijämaana. Jonkun on aina näytettävä mallia.

Suomen UNIFEM – Finlands UNIFEM ry 1325-verkoston puolesta

Eeva Koskinen, varapuheenjohtaja

Leena Schmidt, toiminnanjohtaja

Muut allekirjoittajat:

Amnesty International Suomen osasto

Johanna Valenius, tutkija, Helsingin yliopisto

Teemu Tallberg, tutkija, Hanken

NYTKIS – Naisjärjestöt yhteistyössä – Kvinnoorganisationet i Samarbete

Suomen YK-liitto

Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU